

# Mô hình canh tác tôm - lúa bền vững

Mô hình lúa xen canh tôm càng xanh hoặc một vụ lúa, một vụ tôm sú, trên đất nuôi tôm, đã khẳng định là hướng sản xuất bền vững, phát huy lợi thế cây lúa và con tôm trên cùng một diện tích, góp phần ổn định sinh thái đồng ruộng, cải thiện thu nhập cho nông dân vùng ĐBSCL.

## Mô hình thí điểm

Những năm gần đây người nông dân ĐBSCL nói chung và nông dân Bạc Liêu nói riêng đã xem mô hình lúa - tôm là một mô hình bền vững và mang lại hiệu quả cao. Nhưng trong quá trình canh tác, bà con nông dân còn gặp nhiều khó khăn trong khâu kỹ thuật và ruộng nuôi để tăng hiệu quả kinh tế. Trước tình hình đó, Chi cục Bảo vệ thực vật Bạc Liêu, phối hợp với Công ty Hợp doanh TNHH Sinh Thành (TP.HCM) xây dựng mô hình chuyển giao: sản xuất lúa một vụ xen canh với tôm sú, tại ấp Ninh Thạnh 2, Ninh Hòa, Hồng Dân, Bạc Liêu.

Mục tiêu của mô hình này là giảm 20% lượng phân đạm hóa học trên lúa, không sử dụng thuốc trừ sâu, trừ bệnh hóa học trên lúa, không sử dụng hóa chất độc, kháng sinh trong ao tôm. Đồng thời, tận dụng nguồn hữu cơ (rom rạ) sẵn có chuyển hóa thành thức ăn tự nhiên cho tôm, bồi dưỡng cho đất.

**Đối với lúa:** Ứng dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật trong sản xuất lúa theo hướng an toàn bền vững như: Áp dụng thời vụ xuống giống theo lịch né rầy, áp dụng biện pháp sạ hàng, hoặc sạ lan thưa. Quản lý dịch hại tổng hợp theo IPM, sử dụng thuốc BVTV vi sinh để diệt trừ một số đối tượng rầy nâu, đạo ôn, đốm vằn, lép hạt khi tới ngưỡng và bảo vệ thiên địch.

**Đối với tôm sú:** Nuôi một vụ tôm



Ở Bạc Liêu, mô hình tôm lúa hiện đem lại hiệu quả kinh tế cao

Ảnh: Phan Thanh

sú trên ruộng lúa trong mùa mưa và 2 vụ tôm trong mùa khô, duy trì tôm khỏe và nâng cao năng suất bằng biện pháp: Thường xuyên bổ sung xác bã hữu cơ rom, rạ, cỏ có sẵn trên ruộng, kết hợp với bón phân bao hạt vàng và tôm - lúa nhằm sản sinh, cung cấp và tăng cường thức ăn cho tôm thông qua hệ vi sinh vật phân giải chuyển hóa, tạo thức ăn liên tục trong tự nhiên, giúp tôm khỏe, đẹp, bóng, ít bệnh, tăng trưởng nhanh.

## Khẳng định hiệu quả

Gia đình anh Nguyễn Văn Cung ở ấp Ninh Thạnh lợi II, xã Ninh Hòa (Hồng Dân, Bạc Liêu) đã thực hiện thành công mô hình kết hợp 1 vụ tôm sú - 1 vụ lúa. Với diện tích 1,2 ha anh làm một vụ lúa thu hoạch đạt khoảng 7 tấn, một vụ tôm sú gần 400kg, tổng thu nhập trên 100 triệu đồng, trừ chi phí lãi trên 80 triệu đồng/năm. Với cách làm này, nhiều năm qua gia đình anh Cung đã sản xuất thành công với hiệu quả kinh tế cao, giúp gia đình vươn lên làm giàu.

Không những vậy, trong lúc dịch hại làm chết tôm nuôi hàng loạt trên địa

bàn tỉnh, tôm nuôi của anh Cung vẫn phát triển tốt, trong 3 tháng đạt trọng lượng từ 20 - 23 con/kg. Anh cho biết thêm: ưu điểm của mô hình là tôm không sợ thiếu đầu ra, bán được giá. Đặc biệt, sau khi thu hoạch tôm, tiến hành gieo sạ lúa đông xuân, vừa giảm chi phí phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, năng suất lại cao hơn các ruộng khác.

Thời gian qua, trong quá trình canh tác lúa và nuôi tôm, một số nông dân vẫn còn tập quán sử dụng nhiều phân, thuốc BVTV hóa học để nâng cao năng suất lúa và sử dụng hóa chất cải tạo đất, kháng sinh trong sản xuất tôm, hậu quả là làm cho môi trường đất và nước ngày càng ô nhiễm, ảnh hưởng trực tiếp đến nguồn thiên địch trong sản xuất lúa. Vi sinh vật có lợi, thủy sản tự nhiên giảm dần, chất lượng tôm và lúa cũng giảm, ảnh hưởng sức khỏe cộng đồng và hiệu quả kinh tế không cao. Qua đó cho thấy, thực hiện mô hình nuôi tôm - lúa và sử dụng vi sinh trong sản xuất thực sự đã đem lại hiệu quả kinh tế cao và bền vững cho người nông dân.

THANH CƯỜNG - TRẦN ÚT

■ «Nếu có con giống tốt, quản lý chặt không để hao hụt giai đoạn đầu, coi như thành công. Một số bệnh thường gặp trên tôm thì không đáng lo ngại, vì nguồn nước ở đây rất phù hợp, nếu chịu khó thay nước, xử lý nước bằng thuốc vi sinh sẽ ngăn ngừa được dịch bệnh», anh Nguyễn Văn Cung chia sẻ kinh nghiệm.